

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 3 september 2014*

”Begäran om förhandsavgörande — Direktiv 79/7/EEG — Likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet — Olycksfallsförsäkring för arbetstagare — Belopp avseende enligt schablon beräknad ersättning för bestående men — Beräkning enligt försäkringstekniska grunder baserad på beräknad medellivslängd för personer av ersättningsmottagarens kön — Tillräckligt klar överträdelse av unionsrätten”

I mål C-318/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Högsta förvaltningsdomstolen (Finland) genom beslut av den 7 juni 2013, som inkom till domstolen den 11 juni 2013, i ett förfarande som anhängiggjorts av

X,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta (referent) samt domarna J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot och A. Arabadjiev,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: förste handläggaren C. Strömholm,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 2 april 2014,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- X, genom K. Kuusi, advokat,
- Finlands regering, genom H. Leppo, i egenskap av ombud,
- Greklands regering, genom E.-M. Mamouna och M. Tassopoulou, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom D. Martin och I. Koskinen, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 15 maj 2014 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: finska.

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4 i rådets direktiv 79/7/EEG av den 19 december 1978 om successivt genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet (EGT L 6, 1979, s. 24; svensk specialutgåva, område 5, volym 2).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan X och social- och hälsovårdsministeriet (nedan kallat ministeriet) angående beviljande av en schablonersättning som utbetalas till följd av olycksfall i arbetet.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Enligt artikel 3.1 a i direktiv 79/7 ska direktivet gälla lagstadgade system som lämnar skydd bland annat vid olycksfall i arbetet.
- 4 I artikel 4.1 i direktivet föreskrivs följande:

”Likabehandlingsprincipen innebär att det inte skall förekomma någon som helst diskriminering på grund av kön, vare sig direkt eller indirekt, särskilt med hänvisning till äktenskaplig status eller familjestatus, i synnerhet vad beträffar:

- systemens räckvidd och villkoren för tillgång till dem,
- skyldighet att betala avgifter och beräkningen av avgifterna,
- beräkningen av förmåner, bland annat tillägg avseende make/maka och familjemedlemmar samt de villkor som bestämmer varaktigheten och bibehållandet av rätten till bidrag.”

Finländsk rätt

- 5 Genomförandet av olycksfallsförsäkringen åvilar det allmänna, men har i Finland anförtratts privata försäkringsföretag. Arbetsgivarna svarar för arbetstagarnas skydd när det gäller olycksfall i arbetet och ska därmed teckna försäkring vid ett försäkringsföretag som är behörigt att försäkra risker som omfattas av 1982 års lag om olycksfallsförsäkring i dess lydelse av år 1992 (nedan kallad lagen om olycksfallsförsäkring). Kostnaderna för den i lag föreskrivna försäkring som inrättats för olycksfall täcks av de försäkringspremier som arbetsgivarna betalar in.
- 6 Menersättning utgör en av de förmåner som tillhandahålls inom olycksfallsförsäkringen. Den omfattas av socialförsäkringslagstiftningen och har som ändamål att ge arbetstagaren ersättning för skada på grund av olycksfall i arbetet eller på grund av yrkessjukdom, det vill säga när funktionsförmågan blivit nedsatt för arbetstagarens återstående levnad.
- 7 I 14 § första stycket 1 mom. i denna lag föreskrivs att bland annat menersättning ska utges vid skada eller sjukdom som beror på olycksfall i arbetet.
- 8 I 18 b § 1 mom. i nämnda lag föreskrivs att menersättning, beroende på omständigheterna, antingen betalas ut som ett engångsbelopp eller som fortlöpande ersättning. Enligt 3 mom. i nämnda lagrum räknas engångser-sättningen ut som ett kapital som motsvarar menersättningens kapitalvärde, med beaktande av arbetstagarens ålder, i enlighet med kriterier som fastställs av ministeriet.

9 I ministeriets beslut nr 1662/453/82 av den 30 december 1982 om grunderna för kapitalvärdet av olycksfalls- och familjepension som betalas med stöd av lagstadgad olycksfallsförsäkring samt grunderna för engångsersättning som betalas i stället för fortlöpande ersättning definieras de kriterier enligt vilka sistnämnda ersättning ska beräknas.

10 I bilaga till detta beslut anges följande formler:

”Det dödlighetstal som ska tillämpas är (TLE-82) med en åldersförskjutning med tre år eller

$$u_x = 0,0000797 e^{0,0875 (x+3)} \text{ (man)}$$

$$u_x = 0,0000168 e^{0,1000 (y+3)} \text{ (kvinna).”}$$

11 Men som orsakats av skada eller sjukdom uppdelas i 20 klasser för kvantifieringen av ett bestående allmänt men. Uppdelningen sker utifrån menets medicinska art och svårighetsgrad. Skadeståndet bestäms på grundval av den klass till vilken menet hänförs. För mindre allvarliga skador eller sjukdomar som hör till invaliditetsklasserna 1–10, betalas menersättningen alltid som ett engångsbelopp. För skador och sjukdomar som hör till invaliditetsklasserna 11–20 betalas menersättning enligt arbetstagarens val antingen som ett engångsbelopp eller som fortlöpande ersättning varje månad under återstoden av den försäkrades levnad.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

12 X, som är man och född år 1953, skadades vid ett olycksfall i arbetet den 27 augusti 1991. I beslut av den 18 oktober 2005 fastställde försäkringsdomstolen att X till följd av nämnda olycka hade rätt till menersättning, enligt lagen om olycksfallsförsäkring.

13 Med anledning av försäkringsdomstolens beslut beviljade det behöriga försäkringsföretaget, genom beslut av den 16 december 2005, X ett enligt schablon beräknat belopp på 4 197,98, inklusive höjningar, euro i menersättning.

14 X överklagade dessa beslut och gjorde gällande att det engångsbelopp som betalats ut som menersättning borde beräknas på grundval av samma kriterier som tillämpas för kvinnor. Överklagandet ogillades den 31 augusti 2006 av nämnden för överklagande avseende ärenden om olycksfall i arbetet. Detta beslut fastställdes av försäkringsdomstolen den 27 maj 2008.

15 I en skrivelse till ministeriet av den 13 oktober 2008 gjorde X gällande att beräkningen av menersättningen i form av ett engångsbelopp stred mot de unionsrättsliga bestämmelserna om likabehandling av kvinnor och män. X yrkade därför att han skulle tillerkännas ett belopp om 278,89 euro jämte dröjsmålsränta, utgörande skillnaden mellan det belopp som X hade erhållit och det belopp som skulle ha utbetalats till en kvinna i samma ålder i en i övrigt jämförbar situation. I sitt svar av den 27 maj 2009 avslog ministeriet X:s yrkande om utbetalning av nämnda belopp.

16 X överklagade avslagsbeslutet till Helsingfors förvaltningsdomstol den 17 juni 2009 och yrkade att finländska staten skulle förpliktas att betala det ovannämnda beloppet till honom. Nämnda domstol avvisade överklagandet den 2 december 2010 med hänvisning till att den saknade behörighet.

17 X överklagade detta avgörande till Högsta förvaltningsdomstolen som den 28 november 2012 upphävde underrättens avgörande.

- 18 Högsta förvaltningsdomstolen fann gällande saken att det var oklart huruvida de unionsrättsliga bestämmelserna om likabehandling av kvinnor och män, särskilt artikel 4.1 i direktiv 79/7, utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken en i lag föreskriven social förmån som betalas ut på grund av olycksfall i arbetet varierar till följd av försäkringstekniska faktorer som är avhängiga av om mottagaren är kvinna eller man.
- 19 Högsta förvaltningsdomstolen påpekade också att om artikel 4.1 i direktiv 79/7 ska tolkas så, att den utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den i det nationella målet aktuella, uppkommer frågan huruvida villkoren för den berörda medlemsstatens skadeståndsansvar för åsidosättande av unionsrätten är uppfyllda.
- 20 Mot denna bakgrund beslutade Högsta förvaltningsdomstolen att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:
- ”1) Ska artikel 4.1 i direktiv [79/7] tolkas så, att den utgör hinder för att med stöd av nationella rättsregler som grund för beräkningen av en lagstadgad social förmån som betalas med anledning av ett olycksfall i arbetet tillämpa olika förväntade livslängder för kvinnor och män, när tillämpningen av en sådan grund medför att den engångsersättning som betalas till en man blir lägre än den som betalas till en kvinna i samma ålder och i motsvarande situation?
- 2) Om svaret på den första frågan är jakande, är det då fråga om en sådan tillräckligt klar överträdelse av unionens rättsregler som är en förutsättning för att staten ska bli skadeståndsskyldig, då man särskilt beaktar att:
- unionens domstol inte i sin rättspraxis uttryckligen har tagit ställning till om könsrelaterade försäkringstekniska faktorer kan beaktas vid bestämmandet av sådana lagstadgade sociala förmåner som omfattas av bestämmelserna i direktiv 79/7,
 - unionens domstol i dom *Association belge des Consommateurs Test-Achats m.fl.* (C-236/09, EU:C:2011:100) har konstaterat att artikel 5.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster [(EUT L 373, s. 37)], som möjliggör att sådana faktorer beaktas, är ogiltig, men samtidigt bestämt en övergångstid för när ogiltigheten skulle inträda,
 - unionen genom att anta direktiven [2004/113] och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (EUT L 204, s. 23)] har godkänt att faktorer som dessa under vissa förutsättningar kan beaktas vid beräkningen av de förmåner som avses i nämnda direktiv, varför den nationella lagstiftaren har antagit att nämnda faktorer kan beaktas även när det gäller den lagstadgade sociala trygghet som det är fråga om i detta mål?”

Domstolens behörighet

- 21 Den finländska regeringen har under den muntliga förhandlingen hävdatt att omständigheterna i det nationella målet, nämligen det olycksfall i arbetet som X råkat ut för, hänför sig till år 1991, det vill säga före Republiken Finlands inträde i Europeiska unionen. Även om den i målet aktuella schablonersättningen är avsedd att ersätta det bestående men som nämnda olycksfall i arbetet orsakat, är det endast tidpunkten för den skadevållande händelsen som har betydelse för unionsrättens tillämplighet. Under dessa förhållanden anser den finländska regeringen att domstolen saknar behörighet att besvara Högsta förvaltningsdomstolens frågor.

- 22 Domstolen konstaterar i detta hänseende att den rättsakt som avses i det nationella målet antogs under år 2008 genom försäkringsdomstolens beslut. Det är vidare utrett att den menersättning som är i fråga är avsedd att kompensera X för följderna av olycksfallet under återstoden av X:s levnad.
- 23 Härav följer att det nationella målet inte avser en situation vars samtliga verkningar uppkommit innan Republiken Finland anslöt sig till unionen.
- 24 Domstolen är följaktligen behörig att besvara Högsta förvaltningsdomstolens frågor.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 25 För besvarandet av den första frågan ska det inledningsvis påpekas att även om det är korrekt att den ersättning som är i fråga i det nationella målet betalas ut av ett privat försäkringsföretag, ingår olycksfallsförsäkring för arbetstagare i Finland och kriterierna för beviljande av sådan försäkring i "lagstadgade system" för skydd vid olycksfall i arbetet i den mening som avses i artikel 3.1 a i direktiv 79/7. Den i det nationella målet aktuella ersättningen omfattas därmed av detta direktivs tillämpningsområde.
- 26 Enligt artikel 4.1 i direktiv 79/7 är bland annat all direkt och indirekt diskriminering på grund av kön vid den beräkning av förmåner som avses i direktivet otillåten.
- 27 Av beslutet om hänskjutande framgår att det nationella målet avser metoden för att beräkna belopp avseende menersättning för olycksfall i arbetet som betalas ut i form av ett enligt schablon beräknat engångsbelopp. Nämda beräkning ska bland annat ske med utgångspunkt i arbetstagarens ålder och vederbörandes förväntade återstående genomsnittliga livslängd. Sistnämnda faktor beräknas med hänsyn till arbetstagarens kön.
- 28 Enligt metoden för beräkning av den i det nationella målet aktuella schablonersättningen, kommer en kvinna som är lika gammal som X och som vid samma tidpunkt som han har råkat ut för ett identiskt olycksfall i arbetet med samma men som följd, att ha rätt till en högre schablonersättning än X.
- 29 Den finländska regeringen har emellertid gjort gällande att kvinnan i exemplet och X inte befinner sig i jämförbara situationer. Den har därvid anført att metoden för beräkning av den i nationell rätt föreskrivna menersättningen, i form av ett engångsbelopp, anses möjliggöra ett fastställande av denna ersättning i nivå med det totala beloppet för denna ersättning när denna betalas ut i form av livränta. Med hänsyn till att den förväntade livslängden är olika för män och kvinnor leder en tillämpning av en identisk dödlighetskoefficient för båda könen till att en ersättning som utbetalas som ett engångsbelopp till en kvinnlig arbetstagare som drabbats av ett olycksfall i arbetet inte längre svarar mot ersättningsmottagarens återstående förväntade medellivslängd.
- 30 Den finländska regeringen har preciserat att den könsbaserade åtskillnaden är nödvändig för att kvinnor inte ska förfördelas i förhållande till män. Kvinnor har nämligen en statistiskt större förväntad medellivslängd än män varför den schablonersättning som är avsedd att täcka liden skada under den skadade personens återstående levnad bör vara högre för kvinnor än för män. Någon diskriminering föreligger därför inte mellan kvinnor och män.
- 31 I detta hänseende ska det i likhet med vad generaladvokaten har anført i punkt 29 i sitt förslag till avgörande, påpekas att en sådan argumentation på sin höjd kan motivera den ojämlika behandlingen av kvinnor och män vid beviljandet av en sådan ersättning som den i det nationella målet. Den gör det emellertid inte möjligt att förneka att det faktiskt föreligger en ojämlik behandling till följd av

tillämpningen av bestämmelser i nationell rätt, då bestämmelserna leder till att olika ersättningsbelopp utbetalas under identiska förhållanden, något som också den finländska regeringen har tillstått under förhandlingen.

- 32 Domstolen konstaterar därmed att bestämmelserna i den ordning för olycksfallsförsäkring som är i fråga i det nationella målet medför en ojämlik behandling som kan innebära en diskriminering i strid med artikel 4.1 i direktiv 79/7.
- 33 Under dessa förhållanden ska det prövas om denna ojämlika behandling kan motiveras.
- 34 Vad gäller de i artikel 4.1 i direktiv 79/7 angivna skälen för att avvika från likabehandlingsprincipen, konstaterar domstolen att det varken i artikel 4.2 i direktivet, vilken avser bestämmelser om skydd för kvinnor på grund av moderskap, eller artikel 7.1 i nämnda direktiv som ger medlemsstaterna rätt att från dess tillämpningsområde undanta ett antal bestämmelser, fördelar och socialförsäkringsförmåner, föreskrivs att hänsyn ska tas till en faktor som grundas på den återstående förväntade livslängden.
- 35 Inte heller ger ordalydelsen i artikel 7.1 i direktiv 79/7 vid handen att de skäl för avvikelser som anges däri inte skulle vara uttömmande eller att medlemsstaterna får tillämpa andra skäl för avvikelser från likabehandlingsprincipen. Den omständigheten att ett beaktande av en sådan faktor inte uttryckligen förbjuds i bestämmelserna i detta direktiv kan inte tolkas som att den nationella lagstiftaren får föreskriva att denna faktor ska beaktas vid beräkningen av en sådan ersättning som den som är i fråga i målet vid Högsta förvaltningsdomstolen.
- 36 Den finländska regeringen har emellertid gjort gällande att skillnaden i ersättningsbelopp på grund av den berörda arbetstagarens kön kan motiveras av en objektiv skillnad avseende den förväntade medellivslängden för kvinnor och män. Varje annan lösning skulle leda till ett missgynnande av kvinnor, som har en längre förväntad livslängd än män, eftersom utbetalningen av ersättningen enligt schablon är avsedd att kompensera för följderna av en skada under hela den skadade personens återstående levnad.
- 37 Det ska i detta hänseende påpekas att det trots att den enligt schablon beräknade ersättningen föreskrivs i ett regelverk som även reglerar förmåner vid skada på grund av olycksfall i arbetet vilka betalas ut under den skadade personens återstående levnad, kan inte beräkningen av denna ersättning grundas på en generalisering avseende den förväntade medellivslängden för män och kvinnor.
- 38 En sådan generalisering kan nämligen leda till en diskriminerande behandling av försäkrade män i förhållande till försäkrade kvinnor. Vidare ställs beaktandet av allmänna statistiska uppgifter utifrån kön mot avsaknaden av visshet om att en försäkrad kvinna alltid har en längre förväntad livslängd än den för en försäkrad man i samma ålder som befinner sig i en jämförbar situation.
- 39 Av dessa överväganden följer att den nationella ordning som är i fråga i målet vid Högsta förvaltningsdomstolen inte kan motiveras.
- 40 Den första frågan ska således besvaras enligt följande. Artikel 4.1 i direktiv 79/7 ska tolkas så, att den utgör hinder för att, med stöd av nationella rättsregler, vid beräkningen av en lagstadgad social förmån som betalas ut med anledning av ett olycksfall i arbetet tillämpa en försäkringsteknisk faktor avseende olika förväntad livslängd för kvinnor och män, när tillämpningen av en sådan faktor medför att en man erhåller en lägre engångsersättning än en kvinna i samma ålder som befinner sig i en motsvarande situation.

Den andra frågan

- 41 Den hänskjutande domstolen har ställt sin andra fråga för att få klarhet i huruvida ett sådant åsidosättande av artikel 4.1 i direktiv 79/7 som det i målet vid Högsta förvaltningsdomstolen aktuella, ska anses utgöra en "tillräckligt klar" överträdelse av unionsrätten vilket är ett av villkoren för att den berörda medlemsstaten ska ådra sig skadeståndsansvar.
- 42 Domstolen har i det hänseendet i punkt 56 i sin dom *Brasserie du pêcheur och Factortame* (C-46/93 och C-48/93, EU:C:1996:79), preciserat att bland de omständigheter som den behöriga domstolen kan behöva ta hänsyn till, ingår den överträdde regelns grad av klarhet och precision, omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som i den överträdde regeln lämnas åt nationella myndigheter eller unionens myndigheter, det begångna fördragsbrottets eller den vållade skadans avsiktliga eller oavsiktliga karaktär, den ursäktliga eller ousäktliga karaktären av en eventuell rättsvillfarelse, den omständigheten att en av en unionsinstitution intagen ståndpunkt har kunnat bidra till underlåtenheten att införa bestämmelser i enlighet med gemenskapsrätten samt antagandet eller upprätthållandet av bestämmelser eller nationell praxis som strider mot unionsrätten.
- 43 Domstolen har också understrukit att det i princip är de nationella domstolarna som ska tillämpa de kriterier som gör det möjligt att fastställa medlemsstaternas skadeståndsansvar för skada som har vållats enskilda genom överträdelser av unionsrätten, i enlighet med de riktlinjer som domstolen har angett för denna tillämpning (se dom *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, EU:C:2006:774, punkt 210 och där angiven rättspraxis).
- 44 Domstolen kan därmed inte ersätta de nationella domstolarnas bedömningar med sin egen bedömning (se dom *Brasserie du pêcheur och Factortame*, EU:C:1996:79, punkt 58), men den får tillhandahålla riktlinjer och uppgifter till ledning för genomförandet av denna princip (se dom *Köbler*, C-224/01, EU:C:2003:513, punkt 100).
- 45 I förevarande mål ska tre omständigheter beaktas vid besvarandet av frågan huruvida de aktuella nationella bestämmelserna ska anses utgöra en "tillräckligt klar" överträdelse av artikel 4.1 i direktiv 79/7.
- 46 För det första har domstolen ännu inte meddelat någon dom där den tar ställning till omfattningen och tolkningen av den likabehandlingsprincip som anges i artikel 4.1 i detta direktiv. Det ovan konstaterade åsidosättandet av unionsrätten när det gäller X inträffade för övrigt inte förrän försäkringsdomstolen år 2008 meddelade sitt lagakraftvunna avgörande.
- 47 För det andra har varken den finländska lagstiftning som är i fråga i målet vid Högsta förvaltningsdomstolen eller någon annan nationell lagstiftning hittills varit föremål för fördragsbrottstalan enligt artikel 258 FEUF för ett åsidosättande av artikel 4.1 i direktiv 79/7.
- 48 Det ska för det tredje påpekas att när det gäller rättsakter som unionslagstiftaren har antagit i syfte att genomföra principen om likabehandling av kvinnor och män, ger artikel 5.2 i direktiv 2004/113 medlemsstaterna rätt att före den 21 december 2007 tillåta proportionerliga skillnader i enskilda personers premier och ersättningar, när kön är en avgörande faktor vid en riskbedömning som grundas på relevanta och korrekta försäkringstekniska och statistiska uppgifter. Vidare har unionslagstiftaren i artikel 9.1 h i direktiv 2006/54, trots beslut om att ett visst antal regler på området för företags- eller yrkesbaserade system för social trygghet grundade på kön strider mot likabehandlingsprincipen, bland de undantag som föreskrivs från denna princip för vissa fall angett användningen av försäkringstekniska faktorer som är olika beroende på kön.
- 49 Vad gäller den första av dessa bestämmelser, har domstolen den 1 mars 2011 i punkt 32 i domen *Association belge des Consommateurs Test-Achats m.fl.* (EU:C:2011:100) slagit fast att en tillåtelse för medlemsstaterna att utan tidsbegränsning bibehålla ett undantag från regeln om könsneutrala premier

och ersättningar, är oförenlig med uppnåendet av det mål om likabehandling av kvinnor och män som eftersträvas i direktiv 2004/113, och den har därvid preciserat att nämnda bestämmelse genom sin diskriminerande karaktär ska anses vara ogiltig.

- 50 Mot bakgrund av ovan redovisade faktorer har Högsta förvaltningsdomstolen att avgöra om det i det aktuella fallet har skett en överträdelse av unionsrätten som kan anses vara "tillräckligt klar".
- 51 Den andra frågan ska därmed besvaras enligt följande. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att bedöma huruvida villkoren för att medlemsstaten ska ådra sig skadeståndsansvar är uppfyllda. Likaså gäller beträffande frågan huruvida den nationella lagstiftning som är i fråga i det nationella målet utgör en "tillräckligt klar" överträdelse av unionsrätten, att den hänskjutande domstolen ska beakta bland annat den omständigheten att domstolen ännu inte har tagit ställning till huruvida det är lagenligt att beakta en faktor som grundas på olika förväntad medellivslängd för kvinnor och män vid fastställandet av en förmån som utges enligt ett lagstadgat system för social trygghet och som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 79/7. Den hänskjutande domstolen ska även beakta den befogenhet som unionslagstiftaren gett medlemsstaterna och som framgår av artikel 5.2 i direktiv 2004/113 och artikel 9.1 h i direktiv 2006/54. Nämnda domstol ska dessutom beakta att domstolen den 1 mars 2011 (C-236/09, EU:C:2001:100) slagit fast att den första av dessa bestämmelser är ogiltig eftersom den strider mot principen om likabehandling av kvinnor och män.

Rättegångskostnader

- 52 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

- 1) Artikel 4.1 i rådets direktiv 79/7/EEG av den 19 december 1978 om successivt genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet ska tolkas så, att den utgör hinder för att, med stöd av nationella rättsregler, vid beräkningen av en lagstadgad social förmån som betalas ut med anledning av ett olycksfall i arbetet tillämpa en försäkringsteknisk faktor avseende olika förväntad livslängd för kvinnor och män, när tillämpningen av en sådan faktor medför att en man erhåller en lägre engångsersättning än en kvinna i samma ålder som befinner sig i en motsvarande situation.
- 2) Det ankommer på den hänskjutande domstolen att bedöma huruvida villkoren för att medlemsstaten ska ådra sig skadeståndsansvar är uppfyllda. Likaså gäller beträffande frågan huruvida den nationella lagstiftning som är i fråga i det nationella målet utgör en "tillräckligt klar" överträdelse av unionsrätten, att den hänskjutande domstolen ska beakta bland annat den omständigheten att domstolen ännu inte har tagit ställning till huruvida det är lagenligt att beakta en faktor som grundas på olika förväntad medellivslängd för kvinnor och män vid fastställandet av en förmån som utges enligt ett lagstadgat system för social trygghet och som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 79/7. Den hänskjutande domstolen ska även beakta den befogenhet som unionslagstiftaren gett medlemsstaterna och som framgår av artikel 5.2 i rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster och artikel 9.1 h i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet.

Nämnda domstol ska dessutom beakta att domstolen den 1 mars 2011 (C-236/09, EU:C:2001:100) slagit fast att den första av dessa bestämmelser är ogiltig eftersom den strider mot principen om likabehandling av kvinnor och män.

Underskrifter